

**richard
rychtarech
ostblok**

**Román z horšej
spoločnosti**

OSTBLOK

RICHARD RYCHTARECH

OSTBLOK

slovar

Napísanie románu podporil
z verejných zdrojov formou štipendia

u. fond
na podporu
umenia

Copyright © Richard Rychtarech 2024

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2024

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-6589-4

V Ostbloku kombinujem fiktívne udalosti a postavy so skutočnými. Je na čitateľovi, čomu uverí. Pomôckou je fakt, že spisovatelia často nemusia prehnane fabulovať. Naopak, musia realitu riediť, lebo by im čitateľ neuveril.

GLASNOŠŤ

1.

Iskry, pionieri, ja

Narodil som sa v prominentnej rodine. Nie vedeckej, lekárskej či učiteľskej. Otec šéfoval Zberným surovinám a mama bola zodpovedná vedúca hotelovej kaviarne. Rodičia patrili medzi vyvolených, ktorí mali prístup k vzácnym statkom. Tie podľa základných pravidiel ekonómie predávali a vymieňali za iné vzácne statky. Už v detstve ma to fascinovalo. A nič podstatné sa dodnes nezmenilo. V komunizme si ľudia – rovnako ako teraz – vytvárali svoje sociálne bubliny „našich ľudí“. Vrana k vrane sadá, platilo a platí. Vtedajšia smotánka boli mäsiari, pumpári, zelovocári, šéfovia autoservisov, predajní nábytku či domácich potrieb. Proste tí, ktorých aparátni papaláši, predsedovia národných výborov a okresní či krajskí tajomníci strany dostali na miesta, kde mali dosah na tovar alebo služby, ktoré boli nedostatkové. Za prístup ku korytu si, samozrejme, vyberali podiely. Provízia dvadsať percent je tiež cifra, ktorá prežila polstoročie, čo žijem.

V škole, na ulici a doma to boli rôzne svety. Od detstva mi bolo jasné, do ktorého chcem patriť. Rodinný priateľ, mäsiar Marián, mi dával každú druhú sobotu sto korún, aby som mu umyl auto. Mercedes Piano 300D. Keď som ho poprosil, dovolil mi previezť sa vo vnútrobloku. Nebolo

mi treba nič vysvetľovať. Toto je delo, nie trabant, na ktorý sa robili poradovníky pre radových občanov. Ten nech si strčia! Keď vyrastiem, budem bohatý a kúpim si, čo chcem. Študovať, dobre sa učiť, aby som následne chodil do roboty o šiestej ráno za 1 500 Kčs... No díky! „To je pre debilov,“ utvrdil ma v tušení rodinný priateľ Marián.

V tomto mojom svetonázorovom nastavení a s prihliadnutím na ledva priemerné školské výsledky sa rodičia rozhodli, že na štúdium je ma škoda a odlifrovali ma na učňovku. Odbor kuchár-čaišník.

Tu sa s prichádzajúcou pubertou moje kľíčiace pohrdanie propagandou a pravidlami socialistickej spoločnosti umocnilo. V škole sme sa s kamarátmi Peťom a Janom Takáčom (áno, tým Takáčom) ulievali, ako sa dalo. Čím väčšiu kravinu ste si vymysleli, tým vám to ľahšie prešlo. Vtedy sa vo mne zrodili základy druhého princípu, ktorým sa celý život riadim. Netreba sa báť. Treba ísť s vervou aj do vecí, ktoré sa na prvý pohľad zdajú byť šialené. Hlavné je nebrať všetko vážne. Je to konkurenčná výhoda. Protiivníci nepredpokladajú, čo idete urobiť, lebo, ak im to aj napadne, vylúčia to ako absolútnu hlúposť. A život je bizarnejšia kravina, ako si viete predstaviť.

V tých časoch bol telefón niečo ako linka od boha. Nedostupná, a preto dôveryhodná. Kamarát Peťo mal už vtedy hrubý dospelácky hlas a vedel ho úžasne meniť. Zavolať z telefónnej búdky rovno do riaditeľne školy. Predstavil sa ako kapitán Jakuzov z Československej ľudovej armády a s fajnovým ruským akcentom autoritatívne oznámil riaditeľovi, že vo vajnorských kasárňach sa po vzore Sovietskeho zväzu skúšobne koná dvojtýždňová príprava na vojenskú službu pre žiakov učňovských odborov. Z každej strednej školy v Bratislave vyberú dvoch. Z tej našej vybrali Poláčka a Suchotu, čiže mňa a Peťa. Skoro umrel

smiechom, keď mi neskôr hovoril, ako riaditeľ v slúchadle sucho preglgal. „Konečno, što eto vazmožna, sudruh kapitan.“ „Net problema...“ Normálne ho v duchu videl, ako sa so slúchadlom na uchu potí a podvedome salutuje. Ďalší deň nás cez školský rozhlas vyvolali do riaditeľne, kde nás sám riaditeľ, inak tvrdý chlapík, uvoľnil na dva týždne. Kládol nám na srdce, nech dobre reprezentujeme školu a nerobíme hanbu pri nácviku obrany socialistickej vlasti, a nech určite odovzdáme srdečné pozdravy súdruhovi kapitánovi Jakuzovovi. Dva týždne prázdnin boli na svete. Boli to také časy. Stačilo jednoducho zavolať.

Nie všetky výmysly však vyšli bezproblémovo, a tak sa stalo, že nás kvôli absenciám na praxi nepripustili na záverečné skúšky. Vtedy som už našich naozaj našťval, či som úplný idiot, že nie som schopný skončiť ani učňovku. Isto skončím v base. Dali mi ultimátum – buď skúšky urobím, alebo ma vyhodia z domu a môžem ísť zametať ulice. Otec hromžil, ale využil svoje kontakty, rozdal pár fliaš a vybavil, že nás nevyhodia, len si musíme absencie plus ešte raz toľko hodín navrch odrobiť cez leto v pekárni. Po absolvovaní praxe nás pripustia k opravným skúškam, ktoré bývali koncom augusta.

Teplo, prázdniny, všetci sa flákali a my sme už o šiestej ráno miesili cesto na knedle, rožky a tony chleba. To sa nedalo vydržať. Počas fajčiarskej prestávky na dvore pekárne som si položil ruku medzi dve tehly. Peťo mi tresol po prstoch ďalšou. Zaskučal som ako pes. Zlomený ukazovák. Potom sme sa vymenili. Dva prsty v ťahu. Neskľavenými rukami sme v chladiarni ešte zvalili ťažký kovový regál a kvíliac ako dva kojoty sme došli za vedúcim s historkou, ako sme pri vykladaní knedlí na hornú policu nechtiac prevrátili masívny regál tak nešťastne, že nám polámal prsty. Vedúci si nás podozrievavo premeriaval, nadával ako pohan, že

nechápe, ako sa nám taká chujovina mohla podariť, ale nemohol spraviť nič iné, len nás s opúchajúcimi hnätmi poslať do nemocnice. Tam nás vyslali na röntgen. Sestričku na rádiológii som z videnia poznal. Mohla mať 30 – 35 rokov, čo bol vtedy pre nás matuzalemský vek. Bola mierne moletná, ale mala v sebe niečo, čo nás aj s Petrom magnetizovalo. Vrodenú mäkkosť a prirodzenosť, s akou vlnila bokmi v bielych nohaviciach. Sexy mäkučká Marilyn s veľkými prsami, do ktorej by sme sa najradšej zaborili, a v tých oblinách sa stratili. Pohybovala sa v oblaku omamnej vône, miliónkrát príjemnejšej ako modrý sprej Impulz, čo používala mama.

„No čo, fešáci? Kde ste tie prsty pchali? Ešteže ste si nepolámali niečo iné. To by bola škoda. Také mladé vitálne zajace,“ laškovne sa zasmiala.

Najprv sme nepochopili. Až po chvíli nám to došlo a normálne sme zrumeneli. Dnes by ju obvinili zo sexuálneho harašmentu. Taký priamy sexuálny atak sme nezažili ani na mládežníckych diskotékach. Mal som chuť kopnúť do Petra, nech si tie sliny utrie.

Röntgen ukázal, že sme si prsty zlomili celkom šikovne. Kosti zostali na mieste. Poslali nás do sadrovne, tam nám ich zafixovali do gypsu a s vypísanou péenkou nás pustili domov.

V garáži u Petrovho otca sme si pílkou na železo sadry rozpílili. Doma sme sa tvárili akoby nič. Každé ráno sme odchádzali na šichtu do pekárne, no celý deň sme sa váľali na Zlatých pieskoch. Po dvoch týždňoch začalo byť mame podozrivé, že chodím domov z pekárne stále viac opálený a hladný ako vlk.

„To som ešte nevidela, aby kuchár chodil z roboty so škŕkajúcim žalúdkom!!“ hundrala. Tragické finále prišlo, keď nás na Zlatých pieskoch zazrel zamestnanec jedálne, ktorý si zašiel po práci zaplávať. Jeden z tých, ktorých sme

mali v lete zastupovať, aby si mohli bez problémov čerpať dovolenky, a ktorým sme našou práceneschopnosťou skomplikovali život. Samozrejme, že nás natrel vedúcemu.

Neviem, čo museli rodičia vybaviť a poskytnúť, ale nakoniec nás ku skúškam pustili. Riaditeľ učilišťa, ktorému sa všetky naše výčiny spätne pospájali, mi na odchod vlepil bozk smrti – umiestenku v kuchyni domu Charitas na Heydukovej ulici. Horšej roboty pre kuchára čašníka v Bratislave nebolo.

Vstával som pred štvrtou. O piatej som už vo vlhkej a tmavej pivnici škrabal zeleninu, zemiaky, umýval a čistil mäso. Depka ako sviňa. Nad vodou ma držal testosterón, návaly ktorého mi spôsobovalo už samotné pomyslenie na Marianu. Sestričku z rádiológie.

Stretol som ju, keď vychádzala zo samoobsluhy. Takmer sme do seba vrazili. Jednou rukou ťahala vzpierajúce sa asi štvorročné dievčatko a v druhej mala ťažkú tašku.

„Dobrý deň,“ vyliezlo zo mňa, opäť zasiahnutého tou jej úžasnou vôňou.

„Ahoj, športovec. Ako ruka? Už v poriadku?“

„Jasné! Už som aj zabudol, že bola zlomená.“

„Tak to je fajn.“ Vykročila ďalej.

„Pomôžem vám s tou taškou.“

„Si zlatý. Ďakujem. Hanka, prestaň sa vzpievať, lebo ti dám po zadku. Nemôžem ti kúpiť všetko, čo si zmyslíš!“

Mlčky sme kráčali niekoľko sto metrov k činžiaku. Pred vchodom náhle zastavila a pozrela sa mi do očí.

„Ako sa vlastne voláš?“

„Fero.“

„Si milý a galantný chlapec, Ferko. Ja som Mariana. Poď hore na kávu a koláč, ak máš čas. Zaslúžiš si za pomoc.“

Byt mala snád' ešte krajší ako my. Fínska kožená sedačka, televízor JVC, video, hi-fi veža Philips. Spravila kávu

a doniesla punčový zákusok. Popritom sme sa zhovárali. Ja som sa postťažoval, ako ma za trest strčili do Charitasu. Mariana mi rozprávala o svojich trápeniach. Jej manžel sa protekčne dostal na montáže do Kuvajtu. Peňazí majú ako pliev, ale čo z toho, keď je celý rok sama doma. Muž sa vracia len na Vianoce. Jej dcérka začala byť unavená a mrzutá, tak ju išla uložiť do vedľajšej izby. Keď sa vrátila, spýtala sa, či si nedám voľačo ostrejšie. Pokrčil som neurčito plecami. V tých časoch som ešte nepil. Nechutilo mi to.

Mariana otvorila bar. Boli v ňom rôzne prémiové tuze-xové destiláty. Whisky. Havana Club. Cinzano. Gin. „Dlho som nemala dobrý Gin Fizz,“ spýtavo na mňa pozrela. „Môže byť?“

Prikývol som.

Vytiahla fľašu džinu Gordon's a zmizla v kuchyni. Vrátila sa s dvomi pohármi s ľadom, fľaškou toniku a prúžkami citróna. Gin Fizz som ešte nikdy nepil. Bolo to príjemne studené, svieže a horkasté.

„Už sa toľko neráč,“ povedala Mariana, položila pohár, odsunula mi ruku a rozopla mi zips na rázporku.

Tak ma vyfajčila, že som skoro omdlel. Nebol som už panic, tlačíť kaleráby, to mi išlo od narodenia, ale kam sa hrabú nešikovné pubertálne súložie z kríkov za diskotékou, ktoré vôbec neboli také slastné, ako som očakával podľa porna z video kaziet zamknutých v príborníku našej obývačky. Boli skôr nešikovné, fyzicky namáhavé, ba až bolestivé. Hádám je lepšie si ho vyhoniť. Po rokoch si na tie baby ani nepamätám. Marianine šibrinkovanie, lízanie, bozkávanie a satie penisu aj semenníkov si pamätám, ako keby to bolo včera.

Každému mladému panicovi by som to doprial. Poriadne skúsenú a nadržanú nymfomanku tridsiatničku. Za

niekoľko minút bol zo mňa erotoman. Otrok slasti. No a čo, že mala oblé, roztrasené faldičky, keď mala mušličku ako uliatu. A čo všetko s ňou vedela robiť!

Prisahám, že som si ráno, ešte v tme idúc do roboty, veselo pospevoval a v električke mi dvíhalo rázporok, keď som si predstavoval a tešil sa, čo ma čaká na ďalšom mileneckom stretnutí.

Trvalo to niekoľko mesiacov a, samozrejme, inak sa ani nedalo, som sa zamiloval. Našťastie aspoň Mariana mala rozum. Nenásytne si užívala moje telo, stál mi furt, smiala sa mojím pubertálnym vtipom, a tak to chcela nechať. Zaregistroval som, ako sa zľakla, keď som jej, ako taký hormónmi nabitý trkvas, vyznal lásku a daroval parfum od Calvina Kleina. Ten istý, ktorým ma omámila, keď som ju videl prvýkrát – a ktorý, ako som videl v kúpeľni, jej dochádzal. Stál takmer dve výplaty. Našiel som ho v tuzexe na Tobruckej. Bony mi dal otec, ktorému som povedal, že si chcem kúpiť nový kazeťák. Namiesto radosti pozrela na mňa s obavami. Od toho momentu bolo niečo inak. Vraj k nej chodím pričasto, nemali by sme sa nejaký čas stretávať, čo si budú ľudia myslieť. Dovtedy ju to netrápilo. Normálne som až fyzicky zacítil, že som niečo pokašlal. O týždeň som ju z diaľky pozoroval, ako otvára vchodové dvere zabraná do koketného flirtu s vysokým, asi dvadsaťročným blondavým týpkom. Isto sa s ním bude rozprávať o knihách. Kurva!

Najprv som sa odul a naštvál, potom som sa chcel obešiť, nakoniec som s Peťom cez víkend vypil kýbeľ čuča a nejakto prežil. S odstupom času som jej neskonale vďačný.

Samovoľne tryskajúca radosť zo života a testosterónu však bola preč. Galeje v Charitase mi o to viac liezli na nervy. Sťažoval som sa fotrovi. Vraj, čo som chcel, to mám. Týždne sa nič nedialo. Hlušil som ako stachanovec, stále

v predklone, vlhku a chlade. Mučeník s definitívne pokašaným osudom a boľavými krížami. V jeden ušubraný pondelok ma v kuchyni zháňal vedúci, že mám telefón. Nezvyčajné. V živote mi do práce nikto nevolal.

„Prosím?“

„Češť práci, súdruh. Tu je riaditeľ vládnych gastro zariadení Matuška. Mám pre vás dobrú správu. Od budúceho týždňa nastupujete do reštaurácie v televíznej veži na Kamzíku. Zajtra sa zastavte u mňa v kancelárii, vybavíme papiere a pošlem vás na zdravotnú prehliadku. Kvalifikáciu, čo viem, máte v poriadku.“

Zostal som s otvorenou hubou. Vtedy mi to docvaklo.

„Haha, rob si srandu z plastelíny, ale lepšiš sa, Peťko, lepšiš, skoro som ti to zožral, ty mamrd! Mal si sa dať na herectvo!“

„Prosím?“

„Mňa neoklameš. Vyser si oko, strč si hlavu do riti, a prdni!“ Položil som v rozjarenej nálade, že som tomu hajzlíkovi neskočil na lep.

O desať minút za mnou došiel vedúci znovu. „Fero, máš telefón. Volá ťa otec. A boha tvojho, ja nie som telefónna ústredňa!“

„Nazdar, tatko.“

„Ti preskočilo, Feri? Keby do mňa mama nehustila, nechám ťa tam ešte poriadne dlho vydusiť, ale furt do mňa vŕta. Vybavil som ti u samotného Matušku super flek a ty mu vynadáš, a ešte mu položíš! Zošalel si? Ved' on má svokra generála z Ruska. Každý sa ho bojí!“

„Čo? Ja som si myslel, že je to Peťo a chce ma nachytať...“

„Ved' máš šťastie. Pochopil to. Pobavil si ho. Vraj ho dlhé roky nikto tak nesfúkol. Že máš gule. To je dobre. Jeho sekretárka ešte dnes zavolá tvojmu vedúcemu a uvoľnia ťa.“

*„Vaša dcéra má rada poriadok,“ oceňujúco
poznamenala v škôlke učiteľka Drozdová a ona sa
potešila a zaumienila si, že bude ešte poriadnejšia.
To bola jej úplne prvá spomienka. Určujúca.*

*Rodičia často krútili hlavami, ako môžu byť dvaja
súrodenci takí rozdielni. O nej ani nevedeli, že ju majú,
jej mladší brat Marek plakal a boli s ním starosti už
od narodenia. Bol to pre nich šok. Najprv si vyčítali, že
ten ružový uzlík, jačiaci, až z toho modral, nevedia mať
dostatočne radi. Neskôr, ako to už býva, si problémové
dieťa ich pozornosť nekompromisne privlastnilo.
Celý rodinný svet sa točil okolo Mareka. Od tichej
a poslušnej staršej dcéry sa očakávalo, že bude
rozumná, pochopí to a rodičom to uľahčí.*

*Matke občas napadlo, či sa necíti odstrčená.
Necítila, chápala, že Marek ich potrebuje, a ona je
veľká a rozumná. Mala ho dokonca rada. Keď ich nikto
nevidel, štekľila a rozosmievala ho, až sa zadúšal.*

2.

Eldorádo vo Veži

S hlavou plnou otáznikov som ďalší pondelok nastúpil pred Pionierskym palácom na trolejbus a vyviezol sa na konečnú zastávku na Kolibe. Odtiaľ som kráčal lesom ďalej k televíznej veži. Krížom cez cestu prebehla tučná divá sviňa. To je dobré znamenie. Čo iné môže symbolizovať ako hojnosť. S lepšou náladou som vkročil do vestibulu. Z obslužnej kabínky výtahu na mňa pozrel fúzatý chlapík so služobnou brigadírkou na hlave. Ledabolo ma skontroloval pohľadom a sklonil hlavu späť k novinám, ktoré ležali na stole.

„Otvárame až o desiatej,“ sucho precedil pomedzi zuby.

Zamával som s papiermi, ktorými ma vybavili v kancelárii.

„Češť práci. Ja nie som host. Dnes sem z poverenia Výboru štátnych reštauračných zariadení nastupujem.“

Až vtedy som mu stál za pozornejší pohľad. Vstal zo stoličky a vyšiel za mnou. Podal mi ruku.

„Vítam ťa! Ja som Miro. Som tu výtahár. Sme dobrý kolektív. Tu sa ti bude páčiť. A ktože ťa sem dostal?“

Zbystril som a opatrne som odpovedal.

„Nikto. Dostal som sem umiestenku z miestneho výboru.“

Zaškeril sa. „Jasné, jasné, súdruh. My sme tu všetci len tak náhodou.“

Tú iróniu v jeho hlase nebolo možné nepočuť. „Múdro, že si opatrný. Veď to tu časom spoznáš. Ako sa voláš?“

„Fero.“

„Dobre, Ferko. Chod' do výťahu, ja ťa ohlásim hore.“

Vstúpil som do kabínky, Miro sa vrátil do strojovne a stlačil tlačidlo na malom prístrojovom paneli pri stole s novinami. Výťah začal stúpať. Vo veľkom zrkadle na stene som sa rýchlo skontroloval, lepšie zapravil košeľu do gatí, rukou uhladil ofinu a dvere sa už otvárali. Ozvala sa tlmená hudba a ja som vkročil do mondénneho sveta radosti a hojnosti na platforme E.

Reštaurácia a kaviareň na dvestometrovej televíznej veži na Kamzíku bola od jej dokončenia v sedemdesiatych rokoch jedno z najhonosnejších a najvychýrenejších reštauračných zariadení v celom meste. Luxusne prestreté stoly s bielymi obrusmi, ligotavými príbormi a fajansovým riadom s logom Reštaurácia Veža stáli na točni, ktorá okružila 360 stupňov za štyridsať minút, a ukazovala návštevníkom výhľady na mesto, Dunaj a Karpaty. Čašníci s cez predlaktia prehodenými naškrobenými obrúskami rovnako naškrobene komunikovali s hosťami. Čo mi však ako prvé padlo do očí, bolo to, že vo Veži robili samé manekýnky! Bomby, šupy, najkrajšie baby, aké pomiešaný genofond strednej Európy vyprodukoval! A ja som sa ocitol medzi nimi. Aký rozdiel oproti vlhkej pivnici Charitasu! Rozžiaril som sa ako lampión a s vďakou si spomenul na tučnú sviňu, čo mi skrížila cestu. Hlavný čašník, vysoký zhrbený chlapík, pripomínajúci bociana marabu, mi podal ruku. „Nazdar! Ja som Laco. Už ťa čakáme.“

Začal som ako pomocný čašník zbieraním riadu a pripáľovaním cigariet hosťom v kaviarni o poschodie vyššie,

neskôr som prestieral stoly v reštaurácii. Vedel som pár lichotivých fráz a komplimentov vo viacerých jazykoch a zasypával som nimi všetky mladé aj staré, pekné aj ška-redé ženy, ktoré malý flirt potešil. Odrážalo sa to na pre-pitnom, ktoré, žiaľ, išlo cez hlavného Laca, ktorý mal ako jediný buksu. Nosil ju v puzdre ako kovboj svoj revolver. Po šichte nám vždy malú časť z tringeltov rozdelil. Za pár dní som vedel, že Veža je to pravé. Ožil som ako pstruh v bystrine. V prirodzenom prostredí. Až ma pot zalial, keď ma Laco nečakane poslal do kancelárie, že sa chce so mnou rozprávať hlavný vedúci Nižňanský. Netušil som, či ma pochváli alebo sfúkne, nebudaj vyhodí. Nebol som si vedomý nijakého zásadného zlyhania. Radšej sa utopím v Dunaji, ale do Charitasu sa už nevrátim! Nižňanský sa na mňa usmial a kývol rukou, aby som za sebou zavrel. Nalial nám po Stoličnej vodke a oznámil mi, že kolegovia sú so mnou spokojní, že sa chytám, hostia ma majú radi, paničkám dobre kurizujem. Takých im tu treba ako soľ. Odľahlo mi. Potom tichším hlasom pokračoval.

„Ferko, je tu ešte jedna dôležitá vec, ktorú ste si isto všimli, ale aby sme si boli na istom, viete.“ Dramatická pauza. „Tu sa kradne! Všetko, všade a všetci kradnú! Vy budete tiež kradnúť! A tretinu z nakradnutého mi budete odovzdávať!“

„Nebojte sa. Aj vám zostane toľko, že budete spokoj-ný. Len musíte fungovať v tíme. Spolupracovať. Inak sa tu dlho neohrejete. Ale s vami to pôjde. To ja vidím. Pre-to s vami aj tak skoro a otvorene hovorím...“

Toľká úprimnosť mnou zamávala. Habkavo som pri-kývol, že si to veľmi vážim.

Potľapkal ma po pleci. „Výborne, že si tak dobre rozu-mieme. Lacko vám už všetko vysvetlí.“ Audiencia sa skon-čila.

Mal pravdu. Trvalo mi ešte pár týždňov, kým som celý systém preukol. Mali to dokonale vymyslené. Veža bola navonok výkladná skriňa socializmu, vo vnútri ktorej šliapal sofistikovaný mechanizmus transformácie štátneho majetku na súkromný. Pod lampou je najväčšia tma. Kradli naozaj všetci. Od výťahára Mira až po Nižňanského. Inak by to nefungovalo. Dôležité boli informácie, koordinácia a proporčnosť. Začínal výťahár Miro, ktorý skúseným okom šacoval prichádzajúcich a internou linkou upozorňoval reštauráciu na podozrivé typy. Jeho biznis bol v tom, že vydával len časť oficiálnych výťahových lístkov. Ostatné označil falošnou pečiatkou, ktorú si dal vyrobiť, a korunky išli do jeho vrecka. Počet priznaných lístkov vždy ku koncu zmeny konzultoval s hlavným z reštaurácie, aby to sedelo s priznanou tržbou, ktorá tvorila asi polovicu z tej skutočnej. Polovica drinkov aj jedál bola z našich súkromných fliaš a zásob a účtovala sa do nášho vrecka. Mali sme jeden menší oficiálny sklad a v šatni bol ďalší. Paralelný. Tajný.

V lete sme vymysleli trhák. Americkú limonádu, ktorá nebola na lístku, ale len na tabuli dennej ponuky. Ponúkali sme ju osobne. Bol to najlacnejší jablkový sirup, ktorý sme naliali na dno pohára, jemne doliali sódou a na vrchu poprášili modrým potravinárskym farbivom. Táto efektná žltomodrá záležitosť zaznamenala fenomenálny úspech. Odbyt fľaškových limonád zrazila skoro na nulu. Deti sa z nej išli zblázniť. Cenotvorbu sme triafali čašníckym citom od oka. Ten znesie aj osem korún, henten ledva štyri. Náklady na pohár boli asi desať halierov. Mali sme aj vlastnú zmrzlinu so základom zo škrobu, ktorého paletu odpísal fingovaným navlhnutím kamarát vo veľkosklade za fľašu rumu. Ďalej mlieko, cukor a staré zaváraniny. Všetko sa dôkladne rozmiešalo v kuchynskom stroji a nechalo

zamraziť. Na moje prekvapenie to aj celkom chutilo. Paleta škrobu stačila na celé leto. Zmrzlinové poháre boli v lístku kalkulované s ruskou zmrzlinou, drahým kandizovaným ovocím, varenou čokoládou a ozdobným cingrlátkom. Cena 25 Kčs. Od nás dostali za tie prachy masu zmrzlinovej hmoty, čo nás vyšla na asi dvadsať halierov.

Odbyt zvyšovala aj naša poloha. Zadýchaní kunčafti v letnom sparne dorazili s vyschnutou hubou a túžili po niečom studenom. My sme im našu limonádu a zmrzlinu o dušu odporúčali. Keď sa nám zdalo, že dnes to nejako nejde, tak sme len vypli vzduchotechniku. V dusne, ktoré nastalo, dopyt razom vyskočil.

Ďalší, tentoraz celoročný, akcelerátor našich ziskov vymyslel Nižňanský. Preklasifikovali sme cenovú kategóriu. Veža bola úradne zaradená ako druhá cenová skupina s obsluhou. Nižňanský dal vyrobiť u stolára ozdobnú drevenú tabuľku s nápisom: Prvá cenová skupina – prirážka 20 %. Umiestnili sme ju hneď ku vchodu do reštaurácie. Oproti dverám výťahu. Bolo to značne drzé, ale pri výťahárovi Mirovi, ktorý zdola hlásil každú potenciálne rizikóvu návštevu, sme v prípade podozrenia tabuľu vždy stihli odpratať. Nižňanský mal okrem toho styky a podplácal ľudí na inšpekciu, takže kontroly nechodili, aj keď občas prišlo niekomu divné, že Veža vykazuje polovičné zisky oproti obdobne exkluzívnej reštaurácii na Moste SNP. Za celý ten čas prišli do Veže len dve kontroly, o ktorých sme mali navyše echo. Nižňanský si nemienil nechať brnkať po nose. Výťahár Miro kontrolórov na jeho príkaz zasekol vo výťahu. Navonok sa horekovalo, Nižňanský robil cirkus, chcel všetkých vyhodiť, zháňali sa hasiči a údržbári. Ibaže Miro poznal svoj výťah. Bol ako tvorca Pražského orloja, ktorého oslepili, aby nemohol vyrobiť ďalší, a on ho za to pokazil. Na to jedno elektrické relé, ktoré povytiahol, nikto